

2016 m. vasario 25 d., ketvirtadienis

P8_TA(2016)0066

Humanitarinė padėtis Jemene

2016 m. vasario 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl humanitarinės padėties Jemene (2016/2515(RSP))

(2018/C 035/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes rezoliucijas dėl Jemeno, ypač į 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją dėl padėties Jemene⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini ir Komisijos nario Christoso Stylianideso, atsakingo už humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą, 2016 m. sausio 10 d. bendrą pareiškimą dėl išpuolio prieš organizacijos „Gydytojai be sienų“ sveikatos priežiūros centrą Jemene,
 - atsižvelgdamas į Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2015 m. gruodžio 15 d. pareiškimą dėl derybų tarpininkaujant JT atnaujinimo Jemene ir į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės Federicos Mogherini ir Komisijos nario Christoso Stylianideso, atsakingo už humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą, 2015 m. spalio 2 d. bendrą pareiškimą dėl Jemeno,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Jemeno, visų pirma į 2015 m. balandžio 20 d. išvadas,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Jemeno, ypač į rezoliucijas Nr. 2216 (2015), Nr. 2201 (2015) ir Nr. 2140 (2014),
 - atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 10 d. ir 2016 m. sausio 8 d. JT generalinio sekretoriaus atstovui spaudai priskirtinus pareiškimus dėl Jemeno,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi dabartinė krizė Jemene – tai viena po kitos dirbusių vyriausybių nesugebėjimo pateisinti teisėtų Jemeno gyventojų lūkesčių, susijusių su demokratija, ekonominiu ir socialiniu vystymusi, stabilumu ir saugumu, padarinys; kadangi dėl šios nesėkmės susidarė sąlygos smurtiniam konfliktui prasidėti, nes nepavyko suformuoti įtraukios vyriausybės ir sąžiningai pasidalyti valdžią ir buvo sistemingai ignoruojami įvairių šalies genčių nesutarimai, vylantys nesaugumas ir ekonominis paralyžius;
- B. kadangi Saudo Arabijos vadovaujama karinė intervencija Jemene, kurios paprašė Jemeno prezidentas Abd Rabbuh Mansur Hadi, per kurią buvo naudojamos ir tarptautiniu lygmeniu uždraustos kasetinės bombos ir dėl kurios susidarė katastrofiška humanitarinė padėtis, nuo kurios kenčia gyventojai visoje šalyje, turi rimtų pasekmių regione ir kelia grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui; kadangi Jemeno civiliai gyventojai, kurie jau ir taip kenčia dėl prastų gyvenimo sąlygų, yra pirmosios dabartinio karinio konflikto aukos;
- C. kadangi Houthi grupuotei priklausantys sukilėliai pradėjo trečiojo pagal dydį Jemeno miesto Taizo apgultį ir trukdo siųsti į miestą humanitarinę pagalbą; kadangi, kaip nurodė JT generalinio sekretoriaus pavaduotojas humanitariniams reikalams ir pagalbos nepaprastosios padėties atveju koordinatorius Stephen O'Brien, apie 200 000 apgultame mieste esančių civilių gyventojų skubiai reikia geriamo vandens, maisto, medicininės pagalbos ir kitos gyvybiškai svarbios pagalbos ir apsaugos;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0270.

2016 m. vasario 25 d., ketvirtadienis

- D. kadangi nuo konflikto pradžios žuvo mažiausiai 5 979 žmonės, iš kurių beveik pusė – civiliai, o 28 208 buvo sužeisti; kadangi tarp aukų yra šimtai moterų ir vaikų; kadangi tebevykstančių įvairių nereguliariųjų pajėgų kovų, bombardavimo ir esminių paslaugų teikimo sutrikdymo humanitarinis poveikis civiliams gyventojams artėja prie nerimą keliančio lygio;
- E. kadangi, kaip nurodyta 2015 m. lapkričio mėn. paskelbtoje 2016 m. humanitarinių reikmių apžvalgoje, 21,2 mln. žmonių (82 proc. visų gyventojų) šiuo metu reikia vienokios ar kitokios humanitarinės pagalbos; be to, kadangi, kaip manoma, apie 2,1 mln. žmonių šiuo metu kenčia dėl prastos mitybos, įskaitant daugiau kaip 1,3 mln. vaikų, kenčiančių dėl didelio ūmaus mitybos nepakankamumo;
- F. kadangi 2015 m. ES suteikė 52 mln. eurų dydžio naują humanitarinę pagalbą, skirtą krizei Jemene ir jos poveikiui Somalio pusiasalyje mažinti; kadangi ES skirs iki 2 mln. eurų siekiant sukurti JT tikrinimo ir patikrų mechanizmą, susijusį su komercine laivyba į Jemeną, tokiu būdu sudarydama palankesnes sąlygas netrikdomam komercinių krovinių ir humanitarinės pagalbos srautui į Jemeną;
- G. kadangi esama daugybės pranešimų, kad Saudo Arabijos vadovaujama koalicijai vykdam oro antpuolius buvo taikytasi į civilinius objektus, įskaitant ligonines, mokyklas, turgus, grūdų sandėlius, uostus ir perkeltųjų asmenų stovyklą, ir jų metu buvo smarkiai apgadinta pagalbos tiekimui būtina infrastruktūra bei prisidėta prie didelio maisto ir kuro trūkumo šalyje; kadangi 2016 m. sausio 10 d. Šiaurės Jemene buvo subombarduota organizacijos „Gydytojai be sienų“ remiama ligoninė, bent penki žmonės žuvo ir daugybė žmonių buvo sužeista, įskaitant organizacijos darbuotojus, taip pat buvo smarkiai apgadinti medicinos objektai; kadangi tai yra naujausias iš daugybės išpuolių prieš sveikatos priežiūros įstaigas; kadangi taip pat nepataisomai apgriauta ar visai sugriauta daug istorijos paminklų ir archeologijos objektų, įskaitant Sanos senamiestį, paskelbtą UNESCO pasaulio paveldo objektu;
- H. kadangi dėl sumažėjusių uostų pajėgumų ir spūsčių, kylančių dėl apgadintos infrastruktūros ir įrangos, šalių pasiekiančio kuro importo apimtis siekia tik 15 proc. prieš krizę buvusio lygio; kadangi, remiantis Maisto ir žemės ūkio organizacijos Integruota aprūpinimo maistu būklės klasifikacija, apsirūpinimo maistu saugumo aspektu kritinė padėtis šiuo metu yra aštuoniose gubernijose – Sados, Chadžos, Chudaidos, Taizo, ad Dali, Lachdžo, Abiano ir Chadramauto;
- I. kadangi, organizacijos „Gelbėkit vaikus“ duomenimis, bent 18-oje iš 22 šalies gubernijų uždarytos nuo karinių veiksmų arba kuro stokos nukentėjusios ligoninės; kadangi visų pirma buvo uždaryti 153 sveikatos priežiūros centrai, tiekę maistą daugiau kaip 450 000 rizikos grupėje esančių vaikų, ir 158 poliklinikos, atsakingos už pagrindinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą beveik pusei milijono vaikų iki penkerių metų amžiaus;
- J. kadangi, UNICEF duomenimis, konfliktas Jemene taip pat labai neigiamai paveikė vaikų galimybes mokytis – nebegali mokytis beveik 2 milijonai vaikų, nes uždarytos 3 584 mokyklos (viena iš keturių); kadangi 860 iš šių mokyklų yra apgriautos arba jose glaudžiasi perkeltieji asmenys;
- K. kadangi 2015 m. gruodžio 15 d. visoje šalyje paskelbtos paliaubos, tačiau po to jos buvo labai dažnai pažeidinėjamos; kadangi 2015 m. gruodžio viduryje Šveicarijoje surengtos kariaujančių šalių taikos derybos nedavė jokių svarbesnių rezultatų, kad būtų galima užbaigti konfliktą; kadangi dėl tebesitęsiančio smurto laikinai atidėtas 2016 m. sausio 14 d. numatytas JT vadovaujamų taikos derybų, kurias ves JT specialusis įgaliotinis Jemene Ismail Ould Cheikh Ahmed, atnaujinimas;

2016 m. vasario 25 d., ketvirtadienis

- L. kadangi padėtis Jemene kelia didelį pavojų regiono, visų pirma Somalio pusiasalio, Raudonosios jūros ir platesnio Artimųjų Rytų regiono, stabilumui; kadangi „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje galėjo pasinaudoti politinės ir saugumo padėties Jemene pablogėjimu ir plėstis, didindama savo teroristinių išpuolių skaičių ir mastą; kadangi vadinamoji grupuotė „Islamo valstybė“ (ISIS) / „Da'esh“ įsitvirtino Jemene ir vykdė teroristinius išpuolius prieš šitų mečetes, nužudydama šimtus žmonių;
- M. kadangi stabili, saugi, su deramai veikiančia vyriausybe Jemeno valstybė yra ypač svarbi tarptautinei bendruomenei kovojant su ekstremizmu ir smurtu regione ir už jo ribų ir siekiant taikos ir stabilumo pačiame Jemene;
- N. kadangi kai kurios ES valstybės narės prasidėjus karui ir toliau leidžia tiekti ginkluotę ir susijusią įrangą Saudo Arabijai; kadangi toks tiekimas pažeidžia Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP dėl ginklų eksporto kontrolės, kurioje nedviprasmiškai atmetama galimybė valstybėms narėms išduoti ginklų licencijas, jeigu yra aiški rizika, kad karinė technologija ar įranga, kuri bus eksportuojama, gali būti panaudota sunkiems tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimams vykdyti ir kenkti taikai, saugumui ir stabilumui regione;
1. reiškia didelį susirūpinimą dėl nerimą keliančio humanitarinės padėties blogėjimo Jemene, t. y. plačiai paplitusio maisto stygiaus ir itin prastos mitybos, išpuolių be atrankos prieš civilius gyventojus, medicinos ir pagalbos darbuotojus, civilinės bei medicininės infrastruktūros griovimo per jau anksčiau kilusius vietos konfliktus, suintensyvėjusius oro antpuolius, kuriuos vykdo Saudo Arabijos vadovaujama koalicija, karo veiksmus sausumoje bei apšaudymus artilerijos ugnimi, nepaisant pakartotinių raginimų nutraukti karo veiksmus; labai apgailestauja dėl visų per konfliktą prarastų gyvybių ir dėl kovose kenčiančių žmonių bei reiškia užuojautą aukų artimiesiems; dar kartą pabrėžia savo išipareigojimą toliau remti Jemeną ir Jemeno gyventojus;
 2. reiškia didelį susirūpinimą dėl Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos vykdomų oro antpuolių ir vykdomos Jemeno jūrinės blokados, dėl kurių žuvo tūkstančiai žmonių, Jemenas buvo dar labiau destabilizuotas, griaunama šalies fizinė infrastruktūra, susidarė nestabili padėtis, kuria pasinaudojo teroristų ir ekstremistų organizacijos, pvz., grupuotės ISIS / „Da'esh“ ir „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje, ir pablogėjo jau ir taip kritiška humanitarinė padėtis; be to, griežtai smerkia destabilizuojančius ir smurtinius Houthi grupuotės, kurią remia Iranas, veiksmus, įskaitant Taizo apgultį, dėl kurios šio miesto gyventojai taip pat susiduria su pražūtingomis humanitarinėmis pasekmėmis;
 3. pabrėžia, kad reikia koordinuoti humanitarinius veiksmus vadovaujant JT, ir primygtinai ragina visas šalis prisidėti prie humanitarinių poreikių tenkinimo; ragina visas šalis leisti įvežti ir tiekti skubiai reikalingą maistą, vaistus, kurą ir teikti kitą būtiną pagalbą JT ir tarptautiniais humanitariniais kanalais siekiant pasirūpinti neatidėliotinais nuo krizės nukentėjusių civilių gyventojų poreikiais, laikantis nešališkumo, neutralumo ir nepriklausomumo principų; ragina paskelbti humanitarines paliaubas, kad gyvybių gelbėjimo pagalba galėtų nedelsiant pasiekti Jemeno žmones; primena, kad dėl to būtina dar labiau palengvinti sąlygas prekybos laivams patekti į Jemeną;
 4. ragina visas šalis laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, užtikrinti civilių gyventojų apsaugą ir tiesiogiai nesitaikyti į civilinę infrastruktūrą, ypač medicinos įstaigas ir vandens sistemas; reikalauja nepriklausomai iširti visus įtarimus dėl šiurkštaus elgesio su civiliais, jų kankinimo ir tikslinio žudymo bei kitų žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų;
 5. primena visoms šalims, kad ligonines ir medicinos personalą nedviprasmiškai gina tarptautinė humanitarinė teisė ir kad tyčiniai išpuoliai prieš civilius gyventojus ir civilinę infrastruktūrą yra prilyginami karo nusikaltimui; ragina atlikti nešališką ir nepriklausomą visų įtariamų tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų, įskaitant naujausius išpuolius prieš humanitarinę infrastruktūrą ir personalą, tyrimą; ragina visas šalis gerbti visų Jemeno piliečių žmogaus teises ir laisves ir pabrėžia, kad svarbu didinti visų tų, kurie siekia taikos ir vykdo humanitarines misijas šalyje, įskaitant darbuotojus, gydytojus ir žurnalistus, saugumą;

2016 m. vasario 25 d., ketvirtadienis

6. ragina ES veiksmingai skatinti tarptautinės humanitarinės teisės laikymąsi, kaip numatyta atitinkamose ES gairėse; ypač pabrėžia, kad ES, vykdydama politinį dialogą su Saudo Arabija, turi kelti būtinybės laikytis tarptautinės humanitarinės teisės klausimą ir, tokiam dialogui nedavus jokių rezultatų, svarstyti galimybę imtis kitų priemonių pagal ES gaires dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės;
 7. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąją įgaliotinę pradėti iniciatyvą, kurią įgyvendinant būtų siekiama taikyti ES ginklų embargą Saudo Arabijai, atsižvelgiant į rimtus įtarimus dėl Saudo Arabijos Jemene vykdomų tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų ir į tai, kad toliau teikiant leidimus parduoti ginklus Saudo Arabijai būtų pažeista 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP;
 8. mano, kad tik Saudo Arabija ir Iranas kartu gali išspręsti šią krizę, ir primygtinai ragina abi šalis elgtis pragmatiškai ir geranoriškai ir nutraukti kovas Jemene;
 9. mano, kad tik politinis, įtraukus ir derybomis pasiektas konflikto sprendimas gali atkurti taiką ir išsaugoti Jemeno vienybę, suverenumą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą; ragina visas šalis be išankstinių sąlygų ir geranoriškai kuo greičiau pradėti naują JT vadovaujamų taikos derybų rundą, be kita ko, išsprendžiant tarpusavio nesutarimus vykdant dialogą ir konsultacijas, atsisakant smurto veiksmų siekiant politinių tikslų ir susilaikant nuo provokacijų ir visų vienašališkų veiksmų, kuriais siekiama pakenkti politiniam sprendimui; remia JT specialiojo pasiuntinio Ismailio Ouldo Cheikho Ahmedo pastangas surengti taikos derybas dėl Jemeno tarpininkaujant JT pagal Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos iniciatyvą, Nacionalinio dialogo konferencijos išvadas ir atitinkamas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas, ypač rezoliucijas Nr. 2140 (2014) ir 2216 (2015);
 10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos generaliniam sekretoriui, Arabų Valstybių Lygos generaliniam sekretoriui ir Jemeno vyriausybei.
-